

STORTINGET

Innst. 245 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:78 S (2021–2022)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein om koronakompensasjon til ideelle sykehus

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt sørge for at ideelle sykehus, som Diakonhjemmet og Lovisenberg, får kompensert sine kostnader knyttet til pandemien på lik linje med de offentlige sykehusene.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein, fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folke-

parti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til forslaget fremmet i Dokument 8:78 S (2021–2022) om å kompensere ideelle sykehus for kostnader knyttet til pandemien, på lik linje med de offentlige sykehusene. Komiteen viser til at helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol har uttalt seg om forslaget i brev av 4. februar 2022. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen. Komiteen registrerer at det ikke har kommet inn høringsinnspill til representantforslaget.

Komiteen merker seg statsrådens uttalelse, hvor det uttrykkes at ideelle sykehus skal kompenseres på lik linje med øvrige helseforetak, og at budskapet om likebehandlingsprinsippet skal være godt innarbeidet hos de regionale helseforetakene. Komiteen vil peke på de ideelle aktørene som har langsiktige avtaler med helseforetakene og som driver med behandlinger på vegne av det offentlige. Komiteen mener de ideelle sykehusene med slike langsiktige avtaler bidrar med helt nødvendig kapasitet i det offentlige helsevesenet.

I statsrådens uttalelse om representantforslaget trekkes det fram at Helse Sør-Øst RHF i styremøtet 10. februar 2022 behandlet forslag om kompensasjon for koronaeffekter for andre halvår i 2021, og komiteen viser til at statsråden i sin uttalelse skriver følgende:

«Helse Sør-Øst RHF har bekreftet at forslaget til fordeling av kompensasjonen innebærer at Diakonhjemmet og Lovisenberg behandles på lik linje med de offentlige sykehusene. Jeg kan derfor forsikre representantene om at likebehandlingsprinsippet står støtt.»

Komiteen ser av møteprotokoll for Helse Sør-Øst RHF's styremøte 10. februar 2022 at fordeling av kompensasjon for økonomisk merbelastning ved koronapandemien andre halvår 2021 er behandlet. Komite-

en viser til at det i vedtaket til Helse Sør-Øst RHF kommer frem at Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus er blant sykehusene som mottar kompensasjon:

«Styret slutter seg til at det tildeles en samlet kompensasjon på 186,7 millioner kroner til Sykehuset Østfold HF, Vestre Viken HF, Diakonhjemmet Sykehus, Lovisenberg Diakonale Sykehus og Martina Hansens Hospital for økonomisk merbelastning ved koronapandemien andre halvår 2021.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus, mener at styrevedtaket til Helse Sør-Øst RHF og tildelingen av kompensasjonsmidler til Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus viser at ideelle sykehus likebehandles med de offentlige. Flertallet viser til representantenes forslag om at ideelle sykehus som Diakonhjemmet og Lovisenberg må få kompensert sine kostnader knyttet til pandemien på lik linje med de offentlige, og mener dette er fulgt opp av det regionale helseforetaket.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus viser til den store betydningen de ideelle og private helseaktørene har i pasientens helsetjeneste. I tillegg til den pasientbehandlingen disse aktørene ivaretar hver dag, har de gjennom koronapandemien bidratt til helt nødvendig bistand til og beredskap for en hardt presset offentlig helsetjeneste. Disse medlemmer mener det er viktig at det offentlige sikrer forutsigbarhet, langsiktighet og fleksibilitet i sitt samarbeid med ideelle og private aktører. Disse medlemmer vil understreke at den viktige beredskapen disse aktørene stiller opp med i kriser, ikke vil være der om de ikke er en del av velferds-miksen i hverdagen. Disse medlemmer mener det er helt åpenbart at sykehus som Lovisenberg og Diakonhjemmet må kompenseres for økonomisk merbelastning ved koronapandemien, på lik linje med de offentlige sykehusene. Sykehusene har avlastet både Oslo universitetssykehus og Akershus universitetssykehus, i tillegg til å ha sørge-for-ansvar for deler av befolkningen bosatt i Oslo. Disse medlemmer viser til at sykehusene i 2021 ble kompensert for særskilte pandemikostnader i 2020, og er fornøyd med at Helse Sør-Øst i sitt styremøte vedtok kompensasjon for disse sykehusene også for 2021.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet slutter seg til intensjonene i representantforslaget, og mener samtidig at private helseaktører også må få merkostnader knyttet til pandemihåndtering og avlastning av det offentlige helsevesenet kompensert. Disse medlemmer mener både ideelle og private virksomheter i

helsesektoren har gjort viktige bidrag for å korte ned på helsekøer, og for å bistå i pandemihåndteringen. Disse medlemmer mener det er en selvfølge at både private og ideelle aktører skal kompenseres for de merkostnader de har hatt som følge av pandemihåndteringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Pasientfokus mener private og ideelle aktører spiller en viktig rolle for å sikre et mangfold i helse- og omsorgssektoren, i tillegg til å avlaste det offentlige helsevesenet. Disse medlemmer mener det vil være sterkt uheldig om private eller ideelle aktører skal bli straffet med merkostnader og eventuelle konkurser som følge av å ha bistått og avlastet det offentlige helsevesenet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at private helseaktører med merkostnader knyttet til pandemien får disse kompensert.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt vil peke på at det er nødvendig å skille mellom private ideelle aktører og private kommersielle aktører innen helse. Kommersielle aktører har profittmotiv og skiller seg grunnleggende fra ideelle aktører. En rekke private kommersielle helseaktører har også slått seg opp under koronapandemien ved å drifte testing, smittesporing og annet, både på oppdrag fra kommunene og sykehusene og direkte i det private markedet. Disse har allerede hentet ut stor profitt. Det gir liten mening å skulle kompensere dem ytterligere.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus har merket seg at Helse Sør-Øst RHF etter at forslaget ble fremmet, har kompensert de ideelle sykehusene for deres merkostnader knyttet til pandemien for 2021. Disse medlemmer er likevel bekymret for at den usikkerheten som har preget de ideelle aktørene, vil vedvare i 2022 eller dukke opp igjen dersom det kommer nye runder med høyt smittetrykk og strenge smitteverntiltak som begrenser aktiviteten på sykehusene. Disse medlemmer mener det er nødvendig å sikre forutsigbarhet for finansieringen til de ideelle sykehusene.

Disse medlemmer fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kompensasjonsordningene for de ideelle sykehusene er forutsigbare og på samme nivå som for offentlige sykehus ved eventuelle koronakostnader i tiden fremover.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus slutter seg til in-

tensjonene i representantforslaget, og vil legge til at likebehandling av de ideelle sykehusene ikke bare må bety at de får kompensert sine utgifter på lik linje med helseforetakene, men at de i rett tid får tilfredsstillende økonomiske garantier for at en slik kompensasjon vil komme. Fra media er det kjent at sykehusene har opplevd stor usikkerhet, og det bør være unødvendig at saken kommer til behandling i Stortinget før en avklaring kan gis.

Disse medlemmer mener at saken samtidig gir anledning til å stille spørsmål ved om rammeverket både for de ideelle sykehusene og for de ideelle aktørene som driver på grunnlag av avtaler inngått etter anbuds-konkurranser, har tilstrekkelige økonomiske garantier for å drive bærekraftig og forsvarlig i spesielle situasjoner. Både under pandemien og i forbindelse med de uvanlig høye strømprisene vi har sett den siste tiden, har det oppstått nødvendige utgifter som ikke er tatt hensyn til ved inngåelse av avtalene. Disse medlemmer mener at samfunnet ikke er tjent med at risikoen ved slike hendelser prises inn i kontrakter ved anbud.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gi de regionale helseforetakene i oppdrag å lage et rammeverk for kostnadsdekkende kompensasjon for ideelle aktører i spesialisthelsetjenesten ved større uforutsette hendelser. Rammeverket bør ta hensyn til deres handleplikt, sikre at eventuelle endringer i driften av deres tilbud er forsvarlige, og gi et vern mot at slike hendelser fører til konkurs.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Pasientfokus:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at private helseaktører med merkostnader knyttet til pandemien får disse kompensert.

Forslag fra Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at kompensasjonsordningene for de ideelle sykehusene er forutsigbare og på samme nivå som for offentlige sykehus ved eventuelle koronakostnader i tiden fremover.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gi de regionale helseforetakene i oppdrag å lage et rammeverk for kostnadsdekkende kompensasjon for ideelle aktører i spesialisthelsetjenesten ved større uforutsette hendelser. Rammeverket bør ta hensyn til deres handleplikt, sikre at eventuelle endringer i driften av deres tilbud er forsvarlige, og gi et vern mot at slike hendelser fører til konkurs.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:78 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein om koronakompensasjon til ideelle sykehus – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 5. april 2022

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Lisa Marie Klungland

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/402-

4. februar 2022

Dokument 8:78 S (2021-2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein om koronakompensasjon til ideelle sykehus

Jeg viser til Dokument 8:78 S (2021-2022) datert 21. januar 2022 hvor stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt sørge for at ideelle sykehus, som Diakonhjemmet og Lovisenberg, får kompensert sine kostnader knyttet til pandemien på lik linje med de offentlige sykehusene.»

Jeg vil med dette gi min uttalelse til forslaget:

De private ideelle sykehusene som har driftsavtaler med de regionale helseforetakene utgjør viktige deler av sykehustilbudet i sine regioner. Disse sykehusene har tatt ansvar og bidratt positivt til å løse utfordringer gjennom pandemien. Jeg er kjent med at både Lovisenberg Diakonale Sykehus og Diakonhjemmet Sykehus oppgir at de har udekkede økonomiske konsekvenser som følge av pandemien i 2021.

Representantenes forslag om at ideelle sykehus bør kompenseres økonomisk på lik linje med øvrige helseforetak er helt i tråd med de styringssignalene som er gitt. Budskapet er godt innarbeidet hos de regionale helseforetakene og likebehandling er et grunnleggende prinsipp ved deres tildelinger.

Basert på den informasjonen jeg har mottatt angående dekning av pandemikostnader for 2021 for Diakonhjemmet og Lovisenberg, er det lite som tyder på at dette prinsippet ikke skal være fulgt av Helse Sør-Øst RHF.

Da Helse Sør-Øst RHF gjennom styresak 079-2021 fordelte midler til dekning av pandemikostnader for første halvår 2021, medførte tildelingen at både helseforetakene og de private ideelle sykehusene med eget opptaksområde fikk en samlet kompensasjon på 95 prosent av estimerte økonomiske effekter av koronapandemien første halvår.

Når det gjelder dekning av negative økonomiske effekter av pandemien for andre halvår i 2021, vil Helse Sør-Øst RHF komme tilbake til endelig håndtering i forbindelse med årsoppgjøret for 2021. Helseforetakene i Helse Sør-Øst, inkludert de private ideelle sykehusene, leverte for kort tid siden regnskapstall og informasjon om de økonomiske konsekvensene av koronapandemien for 2021 til Helse Sør-Øst RHF.

Etter det jeg er kjent med, vil Helse Sør-Øst RHF i styremøte 10. februar 2022 behandle forslag om kompensasjon for koronaeffekter for andre halvår 2021. Helse Sør-Øst RHF har bekreftet at forslaget til fordeling av kompensasjonen innebærer at Diakonhjemmet og Lovisenberg behandles på lik linje med de offentlige sykehusene. Jeg kan derfor forsikre representantene om at likebehandlingsprinsippet står støtt.

Med hilsen

Ingvild Kjerkol

